Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телеф.: BErgen 4-0237, 4-0807
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 48. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го ЛЮТОГО 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 48. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 28, 1952. VOL. LX.

ЛАТІМОР ЗАКИДАЄ ТЕРОР СЕНАТСЬКІЙ ПІДКОМІСІЇ

Вашингтон. — Овен Латімор, професор університету Джана Гопкінс у Балтимор і знавець далекосхідніх справ, якому від довгого часу закидають прокомуністичне ставлення, прийшов на переслухання сенатської підкомісії внутрішньої безпеки з написаною наперед — в 17,500 словах — заявою, яку він мав відчитати для своєї оборони. Голова підкомісії, сен. Пат МекКарран, передбачуючи напрям оборони Латімора, попередив підкомісію, що вона буде предметом напастей „кожного комуніста в Америці" і заявив, що Латімор буде відповідальний за всі свої важкі підозріння. Одначе тому, що в Америці панує засада свободи слова, підкомісія готова вислухати його свідчення — казав сенатор. Як тільки Латімор почав читати перші речення своєї заяви, члени комісії почали спиняти його від дальших заміток, вимагаючи доказу на вступні закиди, а саме, що комісія діє в злій вірі і з упередженням. Після майже цілогодинної суперечки над цими закидами, Латімор обстоював дальше ці закиди і вийшов з новими, а саме, що підкомісія послуговується терором і накидається мокрим рядном на кожного, не свідчить так, як вона хто цього бажає. Він рішуче заявив, що не був ніколи комуністом, одначе, за час свого урядування на Далекому Сході, він висилав до департаменту стейту звіти про правдиве положення і цим наразив собі урядовців, яким це не було миле. Якщо американський уряд — твердив Латімор — буде так відноситися до своїх урядовців в закордонній службі, то Америку зустріне така доля, яка зустріла Совєтську Росію в Фінляндії, коли вона повірила тільки підхлібним звітам совєтських аґентів. Тому, що закиди Латімора були надзвичайно їдкі, члени комісії переривали його заяву запитами. Внаслідок того Латімор міг відчитати тільки вісім речень зі своєї „оборони", яка почалася о год. 2:30 і тривала до год. 5:00 пополудні. Латімор самий зажадав перерви в дальшім свідченні, виправдуючи себе вичерпанням зі сил до дальшого свідчення.

В бюджеті на 1953 рік не призначено фондів на корейську війну

Вашинґтон. — У переконанні, що війна в Кореї закінчиться ще перед 1953 р., адміністрація Трумана не передбачила в бюджеті на 1953 рік видатків на неї. Це виявилося після оприлюднення свідчення, складеного перед спільною конґресовою комісією директором бюджету Фредеріком Дж. Лотоном, яке він склав на таємному засіданню 23 січня. Тоді Лотон відповів на запит сен. Тефта таке: „В році 1953 адміністрація передбачує тільки мирні видатки на Корею, а не воєнні". На дальший запит Лотон заявив, що адміністрація не надіється дальшого тривання війни, ані не передбачує жадної іншої.

11,000,000 молоді викручується від призиву до війська

Вашинґтон. — Генерал майор Луї Б. Герші, директор поборової служби, сказав, що американці повинні стидатися самих себе за те, що намагаються звільнити від військової служби так багато молодих юнаків. Герші був головою поборової служби ще за другої світової війни і, як знавець таких справ, ствердив в товаристві адютантів, що тепер зареєстровано до війська 12,000,000 осіб. „Одначе тому, що над ними мають владу — „групи натиску", то з цього числа не багато залишилося до побору, бо тільки один мільйон. Мені здається, що ми переміняємо отсе „втікацтво" на чесноту, отже ми повинні стидатися самих себе."

Тим часом у Палаті Репрезентантів почалася дискусія над законопроєктом про загальний військовий вишкіл. Голова комісії збройних сил, — конґресмен Карл Винсон, закликав Палату прийняти законопроєкт адміністрації, щоб почати негайно загальний вишкіл на цій підставі, — що прийняття його Америкою — „може заважити не тільки на долі нації, але й миру в цілому світі в теперішньому сторіччі".

Злодій приїхав літаком прямо в руки поліції

Ню Йорк. — Аґенти Федерального Слідчого Бюра були змобілізовані на аеродромі Ля Ґвардія ще доки приїхав літаком з західного побережжя — Джан Ричард Бейлес, вислужений „ветеран" у федеральній в'язниці на острові Алкатраз. Він ограбував банк в Лос Анджелес на 19,628 дол. тому 15 годин, але тікаючи до Ню Йорку літаком, залишив за собою такі сліди, що поліція наперед могла повідомити кого належить у Ню Йорку, — щоб були готові. Коли Бейлес виходив з літака, він не міг навіть витягнути свого револьвера з нагрудної кишені, щоб оборонити свою торбу, наповнену банкнотами, яку він ніс у руці.

● **Металеві літаючі тарелі** появилися над Кореєю, як про це повідомляє департамент оборони на підставі оповідань двох літунів. Вони кажуть, що літаючі — у вигляді кулі — тарелі мають помаранчеву краску і часом випромінюють синяве світло.

АРЕШТУЮТЬ ЧЛЕНІВ КЮ КЛАКС КЛЕНА ПІД ЗАМІТОМ СХОПЛЕННЯ

Чарлот, у стейті Норт Каролайна. — Федеральне слідче Бюро арештувало десять членів таємної організації Кю Клакс Клен, закидаючи їм, що вони схоплюють потайки людей і побивають їх за ніби неморальні вчинки. Це діялося останніми часами при різних нагодах, одначе одна справа стала голосна, а саме, що якісь закаптуровані люди схопили білого чоловіка й жінку, вибили їх так як малих дітей, перевезли до іншого стейту, а після того випустили на волю. Тому, що цю пару схоплено в однім стейті і перевезено до іншого, судівництво належить вже федеральній владі. Федеральне Слідче Бюро вивідалося, при допомозі своїх аґентів, про спричинників злочину і департамент справедливости наказав їх арештувати. Коли ця справа прийде перед суд, тоді федеральний уряд старатиметься вивести на денне світло проступки Кю Клакс Клена головно супроти неґритянського населення в південних стейтах.

А.Ф.П. ДОМАГАЄТЬСЯ АКТИВНОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ДОПОМОГИ ПОНЕВОЛЕНИМ НАРОДАМ

Париж. — Европейський представник впливової Американської Федерації Праці, Ірвінґ Браун, домагається, — щоби уряд Злучених Держав проголосив офіціяльну пересторогу, що він не буде толерувати будь-якої совєтської інтервенції на випадок збройних повстань в опанованих комуністичною диктатурою країнах центральної і східної Европи. Ірвінґ твердить, що з останніх повідомлень з Чехословаччини та інших підсовєтських країн виходить недвозначно, що народи тих країн готові скинути комуністичну диктатуру, але бояться інтервенції совєтської армії. Промовляючи на зібранні французьких і скитальських робітничих провідників, Браун твердив: „Ми хочемо підтримати демократичні сили Центральної Европи і Совєтського Союзу та допомогти їм позбутися їхніх окупантів і гнобителів. Наприклад народові Чехословаччини, комуністичний режим якого є практично напередодні револьти за визволення з-під совєтського панування, ми повинні сказати, що Америка не стерпить жадної військової інтервенції у внутрішніх справах цеї країни. Представники робітників з під-совєтських країн наводили багато прикладів активного резистансу та масової участи у визвольній боротьбі робітництва поневолених Москвою народів. Заява представника могутньої організації американського робітництва не залишиться без впливу на американську публічну опінію, рішальну в становищі американського уряду у внутрішніх і закордонних справах.

Конференція представників національних груп

Вашинґтон. — Минулого понеділка відбулася в Вашинґтоні, в готелі Статлер, коференція, скликана Агенцією Взаємної Безпеки, ціллю якої було краще запізнати „чужомовні групи" з американською акцією економічної допомоги різним европейським та азійським країнам. Мова тут про допомогу в боротьбі тих країн з комуністичною інфільтрацією та аґресією. В нарадах взяли участь біля 40 представників найбільших національних груп в Америці. Представники урядових установ — Роберт Мюллен, С. Тейлор Вуд, Гарлен Клівленд, Кларенс Р. Декер та Еверет Беллове — виголосили доповіді на тему: „політики розбудови сили", яка бере під увагу забезпеку миру, але рахується теж і з таким нападом Кремля на вільний світ, який може спричинити вибух нової світової війни. Американську допомогу, говорили докладчики, треба вважати забезпекою у світі тих самих ідеалів, якими живе вільний американський нарід. З американських українців брали участь у конференції й дискусії: проф. Лев Добрянський від Українського Конґресового Комітету, ред. Л. Мишуга від щоденника „Свобода" і дир. Я. Чиж від „Коммон Кавнсил". Представники уряду відповідали авторитетно на питання з їх ділянок, заявляючи, що чисто політичні питання належать до департаменту стейту. Тому саме піднесено справу потреби скликування подібних конференцій з боку департаменту стейту, представник якого був вправді на салі нарад, — але тільки в ролі обсерватора.

ВЖЕ ПОЯВИЛОСЯ ПЕРШЕ ЧИСЛО НОВОГО ТИЖНЕВИКА „СВОБОДИ"

Вже вийшло з друку і розсилається перше число нового літературно-мистецького тижневика „Свободи", що появилося з датою неділі, 2-го березня. Число ілюстроване та крім редакційних і надісланих статтей має багатий інформаційний і розваговий зміст. Для популяризації цього нового видання його розсилається на адреси всіх передплатників щоденника „Свободи" і тому надруковано в більшому тиражі. Це було причиною, чому перше число надруковано виїмково у великому форматі щоденника та на такому самому папері. Дальші числа вже появлятимуться правильно кожного тижня з датою неділі та на восьми сторінках меншого формату і на кращому папері. Тому, що перше число розсилається оказійно на адреси передплатників тижневика, з технічних причин можна пропустити тих передплатників тижневика, які не одержують щоденника, отже прохається їх додатково повідомити Адміністрацію. При цій нагоді Видавництво закликає всіх тих, що замовили тижневик, щоб поспішили з висилкою передплати, бо дальші числа тижневика будуть висилатися тільки тим, вирівнють свої грошові забав'язання.

У Канаді вбивають тварини, щоб не допустити зараженого м'яса до Стейтів

Реґіна, Саск., Канада. — Королівська Канадійська Кінна поліція застрілила 1,350 фармерських тварин, щоб не допустити до поширення недуги ратиць і рота. Поліція дістала наказ застрілити всі заражені тварини на просторі 300 квадратових миль. 25,000 тварин живуть на терені, де проголошено карантин, в південній частині пров. Саскачеван. Застрілені тварини палять та попіл закопують у землю, але ця праця йде поволі, бо великі морози заморозили землю. Видано заборону вивозу тварин, а також зерна, соломи і сіна. Фармери нарікають, бо не можуть вислати на сушення 8,000,000 бушлів пшениці до стейту Міни. З Вашинґтону пригадують, що сільсько-господарський департамент заявив, що діє заборона ввозити з Канади худобу, сіно і солому. Деякі інспектори на кордоні не допускають навіть ввозу зерна, хоч до нього заборона не відноситься.

Підвищили оплату в Університеті Ню Йорк

Ню Йорк, — Н. Й. Канцлер Уіверситету Ню Йорку заявив, що вже з літнім семестром підвищена буде шкільна оплата на всіх відділах цього університету. За один пункт на всіх відділах треба буде платити по 20 долярів. За цілий рік оплата на дентистичному відділі виноситиме 800 долярів (тепер 700), на правничому відділі 700 (660); 650 (550) — на інженерії; 650 (500) — в університетськім Каледжі Мистецтва й заняття. Канцлер заявив, що цю підвижку спричинила загроза фінансового недобору, бо рахуються з меншим числом вписів в найближчому році та стоять перед потребою загальної підвижки професорських платень. Підвижку оплат за навчання затвердила Рада Нюйоркського Університету.

Чистка лівих комуністів в Югославії

Беоґрад. — Центральний Комітет югославської комуністичної партії заповів чистку шкільних учителів та головного персоналу в індустрії від членів комуністичної партії, які виявляють симпатії до Совєтського Союзу. Рівночасно буде переведена відповідна чистка теж тих елементів з партії, які виявили праві ухили від партійної лінії. Цим югославський уряд та партійні органи хочуть доказати народові, що теперішні зміни у внутрішній та закордонній політиці країни не означають відступлення від „правовірних" комуністичних принципів.

„ПРИЄМНИЙ ВИГЛЯД" СОВЄТСЬКИХ ОКУПАНТІВ

Цей відділ совєтських військ взяв участь в параді біля положеного в західній частині Берліна совєтського воєнного пам'ятника. Американський фотограф зробив цей фотознімок, як червоні відходили і один з приявних німців з переконанням заявив, що власне такий вид совєтських вояків є найприємніший.

БРИТАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД СЕКРЕТАРСТВА В НАТО

Вашинґтон. — Сер Оливер Франкс, британський амбасадор до Злучених Держав, повідомив телеграфічно британське міністерство закордоних справ, що він не приймає становища генерального секретаря Організації Північно-Атлантійського Пакту („НАТО" — Норт Атлантік Тріті Організейшен), що йому пред'явлено щойно попереднього дня. На конференції в Лісбоні прийшло до порозуміння, щоб пост генерального секретаря призначити для якогось британця, отже погодилися, що на цей пост надається найкраще сер Оливер, якого вважають за одного з найталановитіших дипломатів. Коли в пресі появилися вісті про його нове призначення, появилися негайно голоси, щоб його не забирати з Вашингтону, бо він тут віддавав незвичайно великі прислуги для обидвох країн у минулому. Сер Оливер каже перед своїми друзями, що він хоче повернутися на своє давнє становище професора університету в Оксфорд. Внаслідок його відмови, НАТО опинилося перед питанням, вишукання іншого кандидата на становище генерального секретаря.

Підготовка до еспансько-американського договору

Лісбона. — Асистент державного секретаря в европейських справах, Джордж В. Перкінс, який взяв участь в сесії Атлантійської Ради, відлетів до Мадриду, де відбуде наради з еспанським міністром закордонних справ Мартином Артахом на тему американсько-еспанських стосунків. Розмови Перкінса попереджують формальні переговори, що їх за кілька тижнів почне з урядом Еспанії спеціяльна американська місія в справі американсько-еспанського господарсько-військового договору. Ця місія приїде до Мадриду в останньому тижні березня. Перкінс не має жадних окремих завдань, тільки „обміняється думками і поглядами" з представниками еспанського уряду.

Грецький суд виявляє свєтську інтервенцію

Атени. — Тут перед грецьким військовим трибуналом продовжується великий судовий процес проти 29 осіб, обвинувачених в підривній роботі та шпигунстві на користь Совєтського Союзу. Обвинувачені лідери поставленої поза законом комуністичної партії призналися, що вони діставали з-поза залізної заслони гроші на свою підривну і шпигунську роботу. Військові і політичні інформації передавано Совєтам при допомозі таємних радіостанцій. Рівночасно на суді виявлено, що в Совєтському Союзі та сателітських країнах відбуваються окремі вишколи шпигунів та комуністичних лідерів, яких опісля пересилається контрабандою до некомуністичних країн. Грецький уряд має на це не тільки зізнання підсудних, але й речеві докази та документи. Після закінчення судової розправи, буде передане відповідне звідомлення генеральному секретаріятові Об'єднаних Націй.

Досягнено порозуміння в справі японсько-американського договору

Токіо. — Американські і японські представники на переговорах в справі переведення в життя японсько-американського договору взаємної безпеки і оборони досягнули повне порозуміння в тій справі, узгіднивши останні розбіжності думок. Порозуміння досягнено після того, як американці погодилися, щоб члени американського військового ґарнізону „в серйозніших проступках" підлягали юрисдикції японських судів, хоча „в принципі американські вояки та члени їх родин, стаціоновані на японській території, підлягають американському військовому судові". Узгіднено та вирішено теж низку інших питань. Договір, заки увійде в силу, повинен бути ратифікований урядами обох країн.

БРИТАНІЯ МАЄ І ПРОДУКУЄ АТОМОВУ БОМБУ

Лондон.— Прем'єр Винстон Черчил виявив в парляменті, що Британія має атомову бомбу та можливості її продукції. Вже раніше уряд повідомив, що перша проба британської атомової зброї відбудеться в цьому році в Австралії, але тоді нічого не сказано, що це атомова бомба. Черчил рівночасно виявив, що цю бомбу розвинув вже лейбуристський уряд та що він коштом „десятків мільйонів" створив можливості її продукції, але держав це у великій таємниці, не поінформувавши про це ані британський нарід, ані уряд Злучених Держав. Навіть сам Черчил довідався про це щойно тоді, як перебрав владу в країні після перемоги його консервативної партії у виборах. Колишній лейбуристський прем'єр Атлі був заскочений вісткою, що Черчил не був поінформований про розвиток атомової бомби в Британії. В своїй заяві Черчил твердить що розвиток атомової бомби і можливості її продукції в Британії мають велике значення для ролі Британії в міжнародній політиці та що передана ним інформація про це у Вашинґтоні створила „нову атмосферу" в тій справі. Черчил покликувався на заяву американського сенатора Брайєна МекМегона, що розвиток атомової зброї в Британії причиниться у великій мірі до вдержання миру та назвав це „дуже важливою заявою". Признаючи лейбуристському урядові всі заслуги за ці досягнення в атомовій зброї, Черчил висловив рівночасно своє здивування з того, що цей уряд не поінформував про це парлямент, тим більше, що розвиток та запевнення продукції тої зброї вимагало величезних сум. Черчил вважає, що аж така таємниця не була подрібна.

Уряд Черчила дістав заяву довір'я в закордонній політиці

Лондон. — Британський парлямент, після завзятих дебат, ухвалив вчора заяву довір'я урядові премієра Черчила в справах закордонної політики. 318 голосів було в користь уряду, а 285 проти нього. Голосування в справі довір'я урядові домагалися лейбуристи, обвинувачуючи Черчила, що він говорив що інше перед американським Конґресом під час його відвідин у Вашинґтоні, а що інше в британському парляменті. Цей закид відносився до заяви Черчила у Вашинґтоні, що на випадок зірвання переговорів в справі перемир'я в Кореї британська реакція буде „негайно, рішуча і ефективна". Лейбуристи закидували прем'єрові, що цим він пообіцяв Америці, що Британія візьме участь у бомбардуванні та в слід за тим у війні з комуністичним Китаєм, якщоб переговори в Кореї не мали успіху. Черчил зі свого боку виясняв, що цим своїм становищем він тільки потвердив публічно таємне зобов'язання уряду прем'єра Атлі та його міністра закордонних справ Моррісона, які вже перед приходом Черчила до влади мали таємно запевнити Америку, що вони в потребі візьмуть участь у війні з червоним Китаєм, якщоб така війна була неминуча.

Червоні в Кореї відкинули аліянтський компроміс

Токіо.— Комуністичні представники на переговорах в Панмунжом в справі перемир'я в Кореї відкинули вчора аліянтську компромісову пропозицію щодо невтральної контролі виконання постанов перемир'я. Не погоджуючись на комуністичне домагання, щоб одним з членів невтральної контрольної комісії був Совєтський Союз, аліянти пропонували, що вони компромісово зречигнують зі свого домагання включити в контрольну комісію оспорюваного червоними норвезького представника, якщо червоні зрезигнують із совєтського. Відкинення червоними цього компромісу, як теж дальші суперечності в справі виміни полонених і будови аеродромів створюють „мертву точку" в нарадах, з якої не видно жадного виходу на найближчу мету. Рівночасно офіціяльний бюлетин аліянтського головного командування на Далекому Сході висловлює здогад, що комуністи приготовляються до нового весняного наступу на фронті, щоб в той спосіб заставити аліянтів до дальших компромісів в переговорах. На фронті аліянтські війська без труду відбили місцеві спроби комуністичних атак, завдаючи червоним великі втрати.

Коронаційний камінь на своєму місці

Лондон. — Славний коронаційний камінь у Вестмінстерському абатстві, що його минулого року викрали були шотляндські націоналісти, — повернувся на своє традиційне місце під коронаційним кріслом. Практична вартість цього каменя виносить 35 ам. центів — та він є предметом вікового суперництва між Англією і Шотландією. Цей спір відновився минулого року, і віджив він тепер, коли прем'єр Черчил заявив, що згідно з бажанням королеви Елисавети, „цей камінь треба поставити туди, куди він приналежний".

НІМЕЧЧИНА ПОГОДИЛАСЯ НА КОШТИ ОБОРОНИ

Лісбона. — Уряди Злучених Держав, Британії і Франції офіціяльно повідомили про досягнення повного порозуміння з урядом Західної Німеччини в справі західно-німецького фінансового вкладу в кошта спільної оборонної підготовки. Згідно з цим повідомленням, Західна Німеччина погодилася вплачувати місячно по 202,000,000 долярів до кінця червня 1953-го року. Це вважається важливим кроком в поступовому повороті Німеччини до повних прав і рівночасно повних обов'язків в західній спільноті народів. Рівночасно німецький уряд в Бонн повідомив, що західна контроля німецької збройневої індустрії не доконче означає обмеження евентуального поширення тої індустрії, додаючи, що до полагодження залишились ще тільки „другорядні справи". Все це усуває останні перешкоди до підписання мирового контракту між аліянтами і Західною Німеччиною, привернення Німеччині суверенности та повного її включення в західну оборону як повноправного партнера. Полагодження цих справ вважається не тільки історичним досягненням закінченої попереднього дня дев'ятої сесії Атлантійської Ради, але й загального розвитку міжнародних подій в теперішній критичній добі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАБОРОЛО ПРОТИ АҐРЕСІЇ

Рада Північно-Атлантійського Пакту закінчила свою дев'яту сесію в Лісбоні низкою ухвал, які створюють безприкладний своєю силою і своїми розмірами інструмент західної оборони проти можливого совєтського нападу. Важливіші постанови проголошено в кінцевому комунікаті і до них належать такі головні справи:

Принято плян створення готових до бою 50 дивізій в Европі ще до кінця цього року. Ці дивізії матимуть в потребі підтримку авіяції, що розпоряджатиме кількістю приблизно 4,000 боєвих літаків, як теж могутньої аліянтської фльоти, розміщеної в базах атлантійського простору. Апробовано плян европейської оборонної спільноти та европейської армії в силі 43 дивізій, в тому 12 німецьких. Війська Греції і Туреччини принято в склад спільних аліянтських сил та підпорядковано спільному командуванню, очолюваному ген. Айзенгавером. Аліянтські авіяційні бази рішено поширити на Туніс і Марокко та ухвалено на це відповідні фонди. Злучені Держави мали пообіцяти поставити до розпорядження европейській обороні свою наймодернішу таємну зброю. Ген. Айзенгавер дістав більші повновласті.

Це у військовій ділянці. Не менш важливі рішення винесено теж в політичній та господарській ділянках. Рішено закінчити окупаційний стан в Німеччині, привернути тій країні повну суверенність за ціну її участи в спільній обороні, та включити її як рівноправного члена до спільноти вільних народів. Переведено дальше організаційне вдосконалення самого аліянсу, створюючи постійну Раду, вибираючи околицю Парижа на постійну головну квартиру та створюючи пост „цивільного Айзенгавера" — генерального секретаря Ради. Европейську Оборонну Спільноту зв'язано з НАТО — Організацією Північно-Атлантійського Пакту в той спосіб, що напад на одну з країн тих двох аліянсів вважатиметься нападом на всіх і тим самим буде причиною спільної оборонної акції. Це має далекойдуче значення, бо встановляє кордон атлантійського аліянсу не на Рейні, як було досі, але на східно-західній демаркаційній лінії в Німеччині.

Правда, всі ці ухвали і постанови увійдуть в силу щойно після того, як будуть ратифіковані парляментами і народами договірних країн, що напевно викличе ще багато конфліктів і суперечностей.

Виникає тепер запит: чи таке навіть найсильніше забороло в одній частині світу чи на одному просторі може привернути і врятувати мир в цілому світі? Чи оборона західного скравку Европи може розв'язати цілий теперішній політичний комплекс в світі? **Звичайно, що ні, як і навіть найсильніша одна частина організму не перерішує загального здоров'я людини.**

Ухвали в Лісбоні йдуть по лінії перемоги так званої европейської оборонної концепції в міжнародній політиці, американським виразником якої є ім'я ген. Маршала. Ця концепція остаточно перемогла з відставкою ген. Мек Артура, виразника азійської оборонної концепції, з посту шефа далеко-східного командування. Інше діло, що Америка і її союзники, даючи перевагу обороні індустріяльної Західної Европи, не занедбують теж оборонних заходів і в інших частинах світу, включно з Пацифіком.

Тепер до двох концепцій, в нашій опінії однаково важливих, долучується ще третя і теж не менш важлива. Це щораз частіші голоси і домагання, щоб Злучені Держави та союзники перейшли від оборонної до визвольної політики. Не тільки публіцисти і знавці совєтської політики, але й відповідальні державні мужі, з президентом Труманом на чолі, прийшли до переконання, що про тривкий мир не може бути мови, як довго світ поділений на вільний і поневолений. Американська політика тепер йде по лінії Доктрини Трумана, скерованої на припинення большевизму перед дальшим поширенням. Але рівночасно підноситься вже навіть в офіціяльних колах голоси, що большевизм це бациль, якого не можна льокалізувати та загрози поширення якого не зупинить жадне забороло. Висновок цілком логічний: тільки знищення большевизму дозволить світові впорядкуватись та створити передумову тривкого миру і дальшого проґресу.

Америка і її союзники є проти запобіжної війни. Але для здійснення тої третьої важливої політичної концепції не доконче потрібна війна. Коли б західні демократії рішилися на визвольну, а не тільки оборонну політику, тоді цілу проблематику могли б з часом розв'язати самі поневолені народи, якщоб вони, разом з відповідною політичною і моральною допомогою, дістали на політику визволення тільки частину тих астрономічних засобів, що їх видають аліянти на політику оборони.

Перманентні погроми

Московська преса не перестає обвинувачувати українських підсовєтських письменників в бойкоті і творчому мовчанні, що виявляється в небажанні писати твори, яких вимагає партія і в байдужому ставленні до шкідливих (на думку мисковської преси) творів, що появилися в Києві за останні роки. По війні при всесоюзній спілці письменників в Москві створено відділ в справі національних літератур (керівник Клінович), який контролює роботу неросійських письменників. Цей факт ще дужче ускладнив становище українських письменників і вони дійсно намагаються мовчати, бо девятдесять відсотків всього, що вони пишуть, підлягає партійному осудові.

Ось факти: 18 травня 1950 року Київська „Літературна газета" надрукувала статтю Ємеляненка і Новікова „До питання про ідейно-політичний зміст дожовтневої української літератури". Цю статтю „Правда" (18 липня 1950 р.) засудила, розглядаючи її як спробу „відродити давно осуджені громадськістю погляди на дореволюційну українську літературу, розвиток якої розглядався без органічного зв'язку з розвитком передової російської літератури". Перелякана Київська „Літ. газета" оголосила дискусію, але ніхто не зголосився до дискусії і „помилки" Ємеляненка і Новікова не були засуджені.

В 1945 році в Києві появилась друком колективна праця українських літературознавців „Нариси історії української літератури". Постановою від 24 серпня 1946 р. ЦК КПБ(у) визнав це видання шкідливим і воно було вилучене з публічного користування. 5-го жовтня 1946 р. російський часопис „Правда Украины" опублікував постанову ЦК КПБ(у), яка викривала помилки в літературному журналі „Вітчизна".

Московська „Литературная газета" (17 січня) піддає, висловлюючись термінологією совєтської преси, нещадній критиці останні праці літературознавців Є. Кирилюка і А. Іщука.

Суть їхніх гріхів полягає ось у чому. В монографії „Тарас Григорович Шевченко" Є. Кирилюк називає Шевченка найбільшим революціонером Росії і України, що в своїх революційних стремліннях він пішов дальше Белінського і Герцена, *лише пізніше в особі Чернишевського і Добролюбова* находить однодумців. Дійсно: що за нахабство посягатись на лаври старшого брата. Є. Кирилюк відважився твердити про аналогії, співзвуччя і випадковий збіг ідей Шевченка з ідеями російських демократів, припускає думку що можливо Шевченко читав Белінського. „Литературная газета" сіпає Є. Кирилюка назад і тут поправляє його, заявляючи: „Велич Шевченка полягає в тому, що він оспівував спільну боротьбу росіян і українців проти експлуататорів... В віршах Шевченка стогін і гнів українського народу злився з стогоном і гнівом російського народу, погляди російських революційних мислителів допомогали оформленню революційного світогляду Шевченка... Шевченко гордився своєю духовною спорідненістю з діячами революційної Росії".

В монографії „Леся Українка" А. Іщук допустився аналогічного злочину. Л. Українку, Франка, Грабовського, Коцюбинського він поставив нарівні з Горким, як основоположником пролетарської літератури. Знову замах на лаври старшого брата. „Летературная газета" учить, що леґітимація марксистських письменників, видана Іщуком, фальшива: українські письменника не можуть бути такими марксистами, як російські, бо Франка Ленін критикував за націоналізм, П. Мирний взагалі ніякого відношення до марксизму не має, Л. Українка виховувалась під впливом своєї матері О. Пчілки, „запеклої буржуазної націоналістки". Аналізуючи п'єсу Л. Українки „Вавілонський полон" А. Іщук (обвинувачує „Літ. газета"): „...проводить паралель між єврейським народом, що потрапив під гніт вавилинських поневолювачів, і... народом українським в складі російської імперії і твердить, начебто Л. Українка ставить і вирішує питання визвольної боротьби українського народу початку XX. століття". (ЛЛ).

Микола Очерет.

„СХІДНЯК"

На сторінках „Нового Русского Слова", примостилось перше число ніби „українського" часопису — „Східняк".

Не подобається нам це слово, що перший раз ми його почули з уст нашого брата-галичанина в Д. П. таборі. Ми ще тоді зацікавились походженням цього слова і вияснили, що це робота аґентів НКВД, що в той час заповняли всі Д. П. табори. Саме вони пустили в життя оті словечка: „східняк" і „західняк" керуючись принципом: „діли і пануй". Але час і події швидко вилікували українців від цієї звички, та лише аґенти НКВД вживали цього терміну, і вже за півтора року за цим „словцем" безпомилково відкривали аґентів з того боку. А тут маєш: нову оте „словце" — „Східняк".

Це нас зацікавило і ми прочитали далі: „Орган українців-федералістів". Тож ми тоже федералісти і то не европейської, а світової федерації усіх народів земної кулі! До того ж ми є українці, виходить, що цей орган є нашим органом. Отже починаємо читати статтю: „Від редакції" „Ми знаємо. настрій... широких мас української еміґрації і цей настрій співзвучний нашому настроєві і настроєві нашого багатомільйонового народу". Нарешті те, що треба: „знають настрій широких мас", ну а ми і є ота „широка маса", значить саме наш орган! Тут вже напевне зібрались усі ті, що брали участь у масових українських маніфестаціях. І отак міркуючи, взялись за читання: „Відозви", „Наш нарід", — читаємо там, — ніколи не вважав і не вважає „росіян за ворогів..." От тобі й настрої „широких мас". А хто ж робив оті маніфестації.. Це ж не десять і не сотня чи дві людей, а так тисяч дев'ять-десять брало участь в маніфестаціях, проти „російського імперіялізму". І то не лише в Ню Йорку, а й в Шикаґо, Филаделфії, Дітройті, Клівленді, Бофало, Бостоні, Лос-Анджелес, Сиракюзах і скрізь, де є ота „широка маса" української еміґрації. І не тільки в ЗДА отакі маніфестації, а і в Канаді, і в Арґентині, і в Венезуелі, і в Анґлії і в Франції, і в Німеччині, і у всій Европі, Австралії, Африці і чисто скрізь, де живе ота „широка маса". Це ж саме і є настрій отих „широких мас".

Читаємо далі набраний грубим шрифтом: „Протест". „Добре знаючи настрій широких кіл... ми категорично протестуємо проти твердження, що український народ вороже настроєний до американського народу і не думає, не буде і не бажає воювати з американцями, як це стверджує уся самостійна українська преса..." О, це вже чогось варте! Стиль, метода, спосіб передачі і використання фактів — все це нам таке знайоме, ми так часто зустрічали отакі „протести" на сторінках совєтської преси і саме там така писанина за офіціяльною мовою звалась: „протестами", але „широкі маси" це звали — щоб не почуло НКВД — просто провокацією.

Щоб не витрачати часу, переглядаємо „кадри" співробітників цього „органу". Бачимо: А. Дикий, Олексієнко, І. Лапко, Катеринич, Г. Яценко... Мало, слід було б вмістити ще твори пп. Пилипенка, Андрієнка— Полтавця і інших знавців, що відомі як „експерти" українського питання. Тепер статтей можна не читати, бо все наперед відомо: Галичина, Буковина, Закарпаття це не є Украна, Крим, Кубань, Харківщина, Донбас, Таврія, Одещина, Чернигівщина — це все російські землі, а сама Україна є власне лише дві царські губернії Полтавська і Київська та й то не всі... 95-98% українського народу за те, щоб і далі лишатись під росіянами, а всі, хто проти цього, є „мазепинці, петлюрівці, сепаратисти, самостійники..."

У тих „кадрах" є ще Дід Тарас, „Леон"... Тут також наперед відомо, що написано: „Ми є тоже українці, ми знаємо настрій мас і ці маси ніколи не вважали і не вважають росіян за ворогів..."

Навпаки, вони з усмішкою і радістю підставляли свої спини під шомполи і нагаї в часи першої революції в селі Веремієвка „карательному отрядові", що ним керував становий пристав Яценков, а що того пристава ранком знайшли зарізаним, то це зробили „мазепинці". Маси радісно зустрічали „камергера императорського двора" Катеринича в Прилуках, коли він повернувся разом з денікінцями до свого маєтку в Прилуцькому повіті, а що другого дня знайшли його повішеним у лісі, то це зробили „петлюрівці". Маси з ентузіязмом вітали у с. Березані велику дідичку п. Бакланову, а що в ночі її забрали з хати і розстріляли в сусідньому лісі, то це зробили „галицькі стрільці". Маси на „98% за те, щоб і далі росіяни творили „федерацію" за російським зразком, що має тепер назву СССР. Нещасних же 2%, які ставлять цій „ідилії" опір і які складаються з „сепаратистів, самостійників, німецьких поліцаїв — галичан, бувших українців німецьких СС-овців і іншої шпани", ми прями їх вимордуємо або вони не перечили нашому „нравові".

Тож все наче ясно, али ми не поспішали судити „орган" за одним лише числом і чекали другого. Яка ж була наша досада, коли ми замість „Східняка" в черговому числі „Нового Русского Слова", який вийшов наступної неділі, прочитали оголошення „ініціятивної групи безпартійних антикомуністів". Чи ж не досадно справді замість „перлів" Пилипенка, Діда Тараса, „Леон"-а і всіх „іже з ними" читати оголошення 123-тої політичної російської організації в додаток до 122, які вже існують. Тож тільки протест проти створення „Союзу Освобождєнія Народов Росії" підписали 80 російських політичних і громадських організацій, а всіх організацій політичних і громадських є тепер уже 123. Ми переконані, що теж група „безпартійних антикомуністів" запевнятиме, що лише вона є дійсний голос „велікаво русскаго народу". Теж і вона буде „експертом" в українському питанні та буде їх ділити на „сепаратистів, самостійників" і „широку масу"...

Перемога над сухотами

Жах перед недугою сухіт, що нагадував жах перед колишньою „чорною смертю", щезає, а на його місце приходить надія, що як колишня чума, чорна віспа, або холера так тепер і туберкульоза стануть тільки споминами минулих віків. Відкриття трьох нових ліків з назвами: ріміфон, марсалід та нидразід, хоч не мають признання чудоліків в роді пеницилини і стрептомисини, то одначе їхня вартість може станути не менше важливою ніж вартість обидвох попередніх. Це виявилося минулого тижня на двох пресових конференціях у Ню Йорку. Одна відбулася в головній кватирі Краєвого Туберкулічного Товариства, друга в бюрі міського комісаря шпиталів, д-ра Маркуса Коґела.

На конференції туберкулічного товариства розповідали свої зусилля коло відкриття згаданих нових ліків впродовж десяти років представники двох фармацевтичних підприємств, а саме Гофман-Ла Рош, з Нутлі, Н. Дж. і Е. Р. Сквіб з Ню Йорку. Науковці в компанії Гофман-Ла Рош працювали незалежно від Сквіба і відкрили два роди ліку, один з назвою ріміфон, другий з назвою марнсалід, складені з різних складників. Сквіб відкрив лік з назвою нидразід, складений з таких самих складників, як ріміфон. У практиці тільки два ліки тобто нидразід і ріміфон береться до уваги, бо марсалід подібний до ріміфону. Над ріміфоном працював д-р Г. Герберт Факс в лябораторіях Гофман-Ла Рош, а над нидразідом, як твердив представник Сквіба, працювало 24 хеміків і біологів, випробовуючи 25,000 різнородних продуктів для відкриття синтетичного ліку. В засаді нидразід походить з вугіляної смоли, до якої додані ще інші домішки. Зрештою всі три ліки мають складники з назвами, зрозумілими для науковців. Для пересічної людини вистачає знати, що новий лік має вигляд таблетки аспірини, а денна доза для хворої людини коштує коло 25 центів. Щоб вилікувати людину, хвору на чахотку, новими ліками, вистачає, як заповідають, яких сто долярів, а при лікуванні дотепер звісними способами треба було бути готовим з видатком кількох тисячів долярів і то не завжди можна було бути певним, чи хворий вирятується. Давніше панувало поняття, що недуга чахотки загалом невилічна й тому ще й досі панує подекуди переконання, що людина хвора на сухоти невилічима і що це тільки питання часу, коли вона помре.

Хто колинебудь мав до діла з недугою туберкульози („сухіт", „чахотки") той знає, що хворий на цю недугу кашлляє, тратить на вазі, не має сили ходити, а в останній стадії навіть не може їсти ні спати і дістає по кожнім їдженні гарячку. Коли в нюйорськім шпиталі — Сі Вю — почалися досвіди з новим ліком, виявилося, що 135 туберкулічних пацієнтів, які погодилися піддатися досвідові, повернули до здоров'я впродовж 4—15 тижнів. З-поміж них 92 хворих, у віці 10—70 років, вважалися невиліченими, бо їм не помагала ні стрептомисина ні недавно відкритий лік, званий Пас. Після того, як недужі зажили першу дозу ліку, ріміфону або нидразиду, вони почали повертати до сил уже впродовж першого тижня. Вони набрали охоти до життя, дістали „вовчий" апетит, придбали на вазі тіла три до п'ять фунтів, а деякі навіть і десять фунтів кожного тижня, почали ходити, а кімнати, у яких вони давніше лежали і наповняли їх безупинним розпачливим кашлем, майже затихли. Лікарі кажуть, що серед 92 хворих нема вже ніодного „безнадійного випадку", бо всі, навіть такі, що вже „доходили", маючи подіровлені оба легені. Одначе тому, що рани в легенях треба позакривати при допомозі операцій, то недавно ще безнадійні пацієнти мусять залишитися в шпиталі на якийсь час.

Лікарі признають незвичайні осяги з новими ліками, одначе попереджають, щоб загал населення на набрав пеерконання, що недуга чахотки вже належить до минувшини, бо треба ще довших досвідів з різними випадками і в різних відносинах, щоб можна було проголосити невідклично, що недуга туберкульози вже переможена.

Туберкульози є кілька родів. Вона діє звичайно як недуга легенів, горла, нутра вуха, костей і т. п. Для прикладу треба ствердити, що в 1948 році вмерло від чахотки 43,833 осіб у Злучених Державах, 117,225 у Бразилії, 138,113 в Японії, 31,543 в Еспанії і т. д. Під час другої світової війни і безпосередньо після неї чахотка була головним пострахом серед скитальників в Европі, бо бацилі туберкульози множаться в таких організмах, що ослаблі внаслідок недоживлювання. У таборах скитальників проваджилось запобіжне щеплення проти туберкульози речовиною, звісною під назвою з початкових латинських букв CBG. Таке щеплення було успішне на якийсь час, після чого треба було його повторювати. Одначе це не був лік для людей, які вже набавилися чахотки.

Вже давно, бо 1882 р. німецький лікар, д-р Роберт Кох відкрив що туберкульоза поширюється внаслідок діяння бацилів. Науковий світ з того часу безупинно працював над відкриттям ліку, що міг би вбити бациля одначе так, щоб не нищити такої ніжної тканини, як тканина легенів чи іншої частини тіла, на якій жирують туберкулічні бацилі. Всі зусилля були безуспішні і аж американська наука, проголошуючи висліди з уживанням ріміфону, марсаліну та нидразіду, може повеличатися перемогою над найжахливішим ворогом населення кожної країни в цілому світі. Передбачують, що вже в місяці червні нові ліки появляться в продажу в аптеках, одначе тільки за дозволом лікарів. Без уваги на це, чи дотеперішні досвіди становлять загальну перемогу, чи тільки частинну, треба ствердити, що відкриття, оголошене в п'ятницю 22 лютого, дасть підставу до повної перемоги у боротьбі з чахоткою.

Степан Женецький

АМЕРИКА В ОЧАХ НОВОПРИБУЛИХ

1)

Прощання з Европою.

З розтерзаною душею і потрійним почуттям у серці, покидаємо Европу: жаль за тією, знищеною частими війнами, частиною земної кулі, на якій доля судила бути нашій многострадальній Батьківщині; радість, що нарешті позбуваємося отого, хоч дарованого, часами навіть білого, але дуже гіркого, спершу унрівського, потому ірівського, а в останньому часі німецького хліба; журба й турбота, зарожевлені промінчиком надії, про майбутнє: як-то там буде в тій новій батьківщині? Як влаштуємося і як житимемо в тій далекій Америці??

Ступивши на корабель, починаємо розуміти провину перед рідною землею; що досі тихо, але дошкульно муляла нашу свідомість: ми утікаємо від неї далеко-далеко, на тисячі кільометрів, аж на другий континент... Тут, в Европі, було ще чути хоч відгомін тої важкої боротьби, що її провадить наш нарід з російським поневолювачем, можна було стрінути живих свідків, які ще вчора зі зброєю в руках боролися з московською ордою, довідатися сумних вісток про рідних, знайомих... Тут всюди, можна було почути подих рідного краю... А там, за тисячами миль, за широкими морями, за глибокими океанами, на другому кінці світу, чи почуємо, тебе, рідний краю???

Прощай Европо!

Підчас їзди, на кораблі завважуємо дивне, якже ж відоме всім, явище: підчас розділювання праці серед многонаціональних діпістів, всі звичайні діпісти одержали важкі роботи, як миття й малювання корабля, в пральні, тощо, натомість діпістам одного народу, що є також вибраними, тобто упривілійованими діпістами, попали такі заняття, як розподіл овочів і всьоог того, що під час подорожі на кораблі дуже побажане й цінне. І о, диво, звичайні діпісти, які важко працювали цілий день, — одержували по половинці, а найчастіше нічого з овочів, бо для них дуже часто неставало, зате вибрані діпісти мали їх цілими кілограмами і смачно заїдали на борті корабля і на очах тих, яким не стало...

Проти такого несправедливого розподілу нічого не помогли ні скарги, ні протести в ірівського „опікуна", який до речі, ні одного з тих, ким опікувався, не спитав, чи здоровий, та чи їв що сьогодні і чи взагалі може їсти, натомість кожного настирливо допитувався, чи і де робив...

Вітай, Америко!

Америка привітала нас заходячим місяцем, сходячим сонцем, горіючим смолоскипом свободи, нюйорськими хмародерами й... страйком портових робітників.

Страйк, — це добре й похвальне діло: за допомогою страйку робітники у вільному світі добиваються вищої заробітної платні, кращих умовин праці, тощо, але часами він некорисно відбивається на зовсім непричетних до справи людей.

Ось, і ми, ДіПі, які щойно прибули до Америки, від страйку потерпіли: страйкуючі робітники відмовляються вигрузити наші скромні дипівські речі. Дозволяють тільки зійти самим і забрати ручний багаж, а великий — славні діпівські скрині — залишаються на кораблі.

На цьому терплять також наші спонзори: мусять давати нам кромі своїх ліжок і постелі, ще й своє накриття. Мої спонзори, Всч. о. Клос і його предобра, дружина, пані Софія, були б мали набагато менше клопоту з моєю сім'єю, якби не страйк. Помешкання для нас підшукали і ми могли б були зразу перейти на своє господарство, так що ж, не було чим в ночі прикритися. Мусіли ті добрі люди нас не тільки довше кормити, а ще й своє прикриття давати.

З „діпі" — авансую на „Ґрінора".

Сходячи з корабля, одержуємо невеличкий, зеленої краски, документ, який дозволяє нам ступити на американську землю і заразом є нашою першою особистою виказкою у ЗДА.

Таким чином, ми зразу авансуємо: з „діпістів" стаємо „ґрінорами". Слово „ґрінор", на нашій мові означає це саме, що жовтодзюбий. Чи ця назва пішла від того зеленого документику, чи може так називають тут взагалі всіх новоприбулих, тобто новоспечених американців, — не знаю. Це повинні прослідити наші мовознавці, а в першу чергу мовознавці — „ґрінори".

„Ґрінори", — це ще не повноправні американські горожани, це тільки кандидати на них, але в деяких правах вони зрівняні з американцями.

В загальному ще треба сказати, що слово „ґрінор", — це не те саме, що в Німеччині „ауслендер". В той час, коли німець вживає це слово, то конечно мусить додати до нього ще й „фафлюхтер" (проклятий), то американець при слові „ґрінор" покиває тільки зневажливо головою, що має означати: ой, „ґріноре", „ґріноре", куди тобі до авта, телевізії, до тисячів у банку...

Першим ділом — „ґрінор" шукає помешкання.

Коли ви самітній, без дітей, — найдете навіть дуже скоро, гарне й не дуже дороге. Але коли ви з дітьми, та ще з малими, прийдеться походити, заки найдете. Є десь, приміром помешкання, чи як тут кажуть „руми" до винайму. Приходите, а перше слово властителя: діти маєте? Коли скажете, що так, почуєте відповідь: вам помешкання не винаймаю. Натомість коли в когось місто дітей собачка, або хочби кітка, зраз помешкання винаймуть. Ще й по хвостику погладять і „найс бой", коли собачка, або „найс ґерль", коли кітка, скажуть, а нераз на руки візьмуть, попестять, ще й поцілують...

Не „лайкується" мені також це, що тут молоді хлопці, років 7 або й 8, ще мабуть не вміє добре почислити, кілько літ він прожив, а вже курить і так димом затягається, аж очі закриває, чистісінько, як когут, коли піє...

Також ще й те мені „не любиться", що не тільки молоденькі, але й маленькі американські дівчата, від 8 років, або ще скорше, малюють собі уста й личка і замазують та запоганюють цю правдиву свою красу, що їм дала природа й молоді літа.

Але все це справи американців і не мені пхати туди свого „ґрінорського" носа...

Черевики з „краю".

Ще будучи в Европі, я не раз чув нарікання і на всіх американців взагалі: вони, мовляв, само,— чи пак, — доляролюби; вони нікому не хочуть помогти за цента; вони нікого не знають; у них немає ні брата, ні свата; для них новоприбулі, — це ніщо і т. п.

Наслухавшись такого нарікання, я з острахом їхав до Америки. Висівши з корабля і побачивши перших американців, я почав споглядати на них з підлоба, хоч як всі перші стрічні американці мило й привітно до нас усміхалися та чемно з нами поводилися. Показалося, що американські митні урядовці, це мабуть найкращі люди в світі: до нашого діпівського барахла навіть не заглядали. Також люди на вулицях Ню Йорку, в підземці, в трамваях, дуже милі люди. Одначе будучи упередженим до них, я думав собі: еге, голубчики, знаємо вас. Це у вас стільки й доброти, що милий усміх. У серцях ваших камінь, новоприбулим допомогти не хочете... Не бійсь, знаємо, писали нам про вас...

Тимчасом, поживши в Америці ледве кілька днів, я переконався, що не тільки американські українці, які давніше сюди приїхали, чи як ми їх тут називаємо, старі еміґранти, а і всі американці, якого походження вони не були б, не лиш милі, але дуже добрі, й охочі допомогти. люди.

(Закінчення буде).

ЮЛІЯ ШУСТАКЕВИЧ

(Пам'яті заслуженої жінки-громадянки)

З дня на день рідшають, ряди тих з нашої старшої еміграції, що поклали основи під сучасне політичне, громадське і культурне життя американських українців. Ось дня 30. січня ц. р. українська громада Дітройту попрощала на віки гарячу патріотку та заслужену і всіми шановану громадянку **Юлію М. Шустакевич.**

Життєвий шлях Покійної — це один безвпинний тяг всебічної праці. Це теж навчальний приклад для всього нашого жіноцтва, а зокрема того, що, так як і Покійна, опинилось на еміграції.

Покійна народилася 5. квітня 1892. р. в містечку Теребовлі в Сх. Галичині в старій українській міщанській родині Малевичів. Рішальним роком в її житті був 1907. рік, коли померла її мати і 15-літня Юлія, тоді учениця учительської семінарії в Тернополі, перейшла під опіку своєї сестри і швагра Юрчаків, відомих артистів тодішнього Українського Народного Театру в Галичині. За їх впливом, молоденька Юлія вступила на сцену і тоді вже з нею не розлучалася впродовж довгих років. Обдарована з природи небуденним драматичним талантом і гарним голосом, молода адептка сценічного мистецтва дуже скоро почала вибиватися як надійна артистка, маючи своїм вчителем такого визначного режисера, яким був Осип Стадник, тодішній директор Українського Народного Театру.

Молодій артистці доручають відповідальні ролі і то не лише в драматичному, але і оперному репертуарі і з цих завдань виходить вона так переможно, що вже в 1911. р. виконує ролю Марти в опері Сунада „Фавст" і то як партнерка запрошеної на гостинні виступи славної на той час співачки Метрополітальної Опери Едіти Де Лайс, що виконувала ролю Маргарети в цій опері. Від цього часу Юлія стає цілком рівнорядною партнеркою таких визначних тодішніх артистів західньо-українського театру як Рубчаки, Юрчаки, Стадники, Остаповичева, Гембіцький і ін.

У 1913. р. Юлія, разом з чоловіком Миколою Шустакевичем, покидає Рідну Землю і виїздить до ЗДА. Та й тут ні чужий світ, ні чуже оточення, ні чужі обставини, ні інший стиль життя не заломали молоденької, бо 21-літньої Юлії і не спинили її розгону до дальшої громадсько-культурної праці. Вже в першому місці свого побуту в ЗДА в Клівленді Юлія переорганізовує драматичний гурток при тамошньому товаристві „Просвіта" і дає з ним ряд поважних і дуже вдатних театральних вистав, остаючись вірною українській сцені і не йдучи на спокусу артистичної кар'єри на чужій сцені, хоч мала для неї всі дані, а навіть і перші вдатні кроки в театрі „Нікербокер", де впродовж кількох місяців співала з повним успіхом різні арії з опер в українській мові та українські концертові і народні пісні.

Та побут Шустакевичів в Клівленді був короткий. Життя заставило молоде подружжя переїздити з міста до міста і в кожному з них Юлія лишає по собі незатерті сліди своєї театральної праці, як ось в Йонґставн, Пітсбурґ, Ґренд Репідс та в Шікаґо, а далі в Нюарку, а вкінці в Ню Йорку і в Филаделфії. В цих містах Юлія дає ряд вистав чи то з театральними гуртками, існуючими вже при різних місцевих організаціях, чи то організуючи нові театральні дружини, чи то як постійний член Українського Театру при У. Н. Домі в Ню Йорку. Драматичний репертуар тих вистав, в яких Юлія грала звичайно головні жіночі ролі багатий і поважний, як Маруся Богуславка, Безталанна. Мати Наймичка, Назар Стодоля, Жидівка Вихрестка, Ой, не ходи Грицю, Невольник, Вій, Борці за мрії, Чорноморці і ін. Крім цього виконує Юлія ролі Катерини в опері Аркаса „Катерина", Оксани в „Запорожець за Дунаєм" та Наталки в опері „Наталка Полтавка". А все це з повним успіхом і з повним признанням театральної критики.

В 1929. р. Шустакевичі переїхали до Дітройту і тут вже вірвалась постійна театральна діяльність Юлії, але за те тим живішою стала громадська її діяльність, а зокрема праця в українських жіночих організаціях, куди Юлія внесла багато запалу, ініціятиви, а головно багато досвіду, що вона його добула своєю довгорічною працею в різних жіночих товариствах по численних місцях свого осідку в ЗДА та як перша голова, в 1925. р. заснованого Союзу Українок Америки. Від 1932. р. Юлія бере дуже живу участь в українському радіомовленні, що його провадив протягом цілих 20-ти років її чоловік Микола Шустакевич в Дітройті. Декламації, спів, фейлетони, інсценізації, літературні нариси і т. п., це той вклад Юлії, яким пишалися ці українські радіогодини. Крім цього працює в різних місцевих українських організаціях, часті виступи на концертах, дописування до тутешньої української преси, м. ін. і до нашого часопису, учителювання в українських вечірніх школах та пропаганда української справи серед американського громадянства, в якому Покійна добула собі багато відданих і поважних друзів — от це лише грубими штрихами накреслена багатогранна праця бл. п. Юлії М. Шустакевич.

Вістка про смерть бл. п. Юлії до глибини душі зворушила українську громаду не лише в Дітройті, але і у всіх тих місцевостях ЗДА, де вона лишила сліди цієї своєї діяльности, а на її похорон прийшло багато жалобних гостей, щоб віддати останній поклін цій заслуженій, а при цьому завжди такій скромній українській жінці-громадянці. Від імені зорганізованого українського жіноцтва Америки попрощала Покійну голова СУА п-ні О. Лотоцька, яка у своїй надгробній промові проголосила, що вшановуючи заслуги Покійної жіноцтво СУА рішило створити стипендію ім. Юлії Шустакевич. Нехай же ті жертви, що вплинуть на цей фонд, будуть нашою малою заплатою за велику працю нашої дорогої бл. п. Юлії.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, Огайо

До річних зборів УЗО

Одним з кращих явищ, що його з великим вдоволенням зустріли в Клівленді наші новоприбуваючі іміґранти, це факт існування Українських Злучених Організацій. Ця установа об'єднує в своєму членстві організації усіх ділянок національного життя, без огляду на віроісповідну приналежність чи партійно-політичний напрямок (з виключенням, очевидно, комуністів). Вона має своїм завданням спільно вирішувати й переводити всі важніші загально-українські акції і репрезентувати нашу національну групу назовні.

Складности, що виходили з багатьох нових вимог і проблем, які з'явилися з відмінною українською політичною ситуацією та з приходом, відмінної ментальностею і стилем праці, нової іміґрації з України, не то що не послабили здатности належної праці УЗО, але навпаки, УЗО придбавши в свої члени ряд нових, корисних організацій, та в їх репрезентантах маючи не малу кількість досвідчених і відповідальних громадських робітників в різних ділянках національного життя — все більше підносять рівень своєї діяльности та все сміливіше беруться до своїх властивих завдань.

В минулому році УЗО, при співучасти кращих українських сил Клівленду, відсвяткували важливіші роковини наших історичних подій, як: роковини Державности й Соборности України, Листопадового Зриву, свято Шевченка, Петлюри й Коновальця. УЗО зорганізували були успішну участь української групи в Дні Льояльности та заініціювали були велику манифестацію проти московського імперіялізму, що її вдатно перевів окремий комітет. Значні зусилля вложили УЗО, на свойому терені, в пропаґандивну акцію Українського Народного Фонду.

Дня 1. березня Українські Злучені Організації збираються на свої 16-ті Річні Збори. Нова їх управа діятиме в часі, коли на українській громаді в Клівленді тяготіє багато серйозних проблем, що вимагають розв'язки, безпроволочно:

Справа Українського Народного Фонду в Клівленді далека від того стану, в якому вона могла б бути при рішучій, пляновій і консеквентній акції чинників тут відповідальних. — Зв'язки нашої національної групи з американськими культурними, політичними і ін. кругом майже не існують. Не існують теж зв'язки з групами народів центральної і східної Европи, поневолених тепер Москвою. — Книгозбірні Клівленду зовсім не мають англомовної літератури останніх років, з української національної пзопаґанди. Не має там знаменитих праць проф. Менінґа, проф. Мірчука, проф. Феденка і других. — Українська дітвора й молодь жагуче хоче й мусить навчатися в українознавстві та зберігати свої моральні й національні вартости. Але майже кожної п'ятниці учителі направду ще не знають під яким, дахом вони завтра, в суботу, викладатимуть своїм вихованкам, бо власної й постійної, для тої цілі, домівки немає. Цей стан має інколи моменти, що не слабо б'ють нас в лице. Діти, мов покидьки, щотижня зорять несміло за кутком, де спокійно, негонені, змогли б приняти дрібку духового корму. — Немає в Клівленді ні театральної групи ні театральних вистав. Немає загального осередку культурного і товариського життя. 12 новостворених українських потрібних організацій не мають найконечніших приміщень для своєї діяльности, — і т. д.

Дані для позитивної розв'язки багатьох важливих проблем в великій мірі існують. Багато, в тому напрямі ініціятив окремих організацій і громадян, з невловимих причин, упадало.

Як бачимо — авторитетові й завданням УЗО — поле широке.

Коли їх статут за скромний, коли їх практики замало досягаючі то одне й друге треба примінити до невмолимих вимог національного інтересу.

М. Б.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На тему об'єднаного хору

Кожний з нас, що бере участь в нашому, громадянському життю, мав нераз нагоду пізнати, що нам якось важко зрозуміти один одного. Ось буває зійдемося на нараду в якійсь важливій, громадській справі. Люди розумні, з певним життєвим досвідом. І кожному лежить на серці турбота, щоби цю справу поладнати якнайкраще. Здавалося б, що ніщо легше, як зговоритися. Та дійсність виглядає, на жаль, інакше. Нам важко зговоритися, важко зрозуміти себе, важко найти спільну мову.

Зараховуємо себе до української нації не тому, що жили ми колись в одному гурті, під тихими вербами. Лучить нас в одне щось більше, а саме наша духовість. В ім'я тієї духовости мусимо себе розуміти.

Тепер про практичну справу. Не так давно помістила „Свобода" лист якоїсь безіменної групи хористів з проханням допомогти їм зорганізувати репрезентативний, мішаний хор на терені Ню Йорку. Сама річ гідна похвали. Бо й справді, чому Ню Йорк не міг би мати такого хору? А то виходить на таке, що українці мають прекрасні пісні, що кожний українець музикальний, але разом співати не вміють, чи радше не хочуть, і доброго хору створити не можуть. Але поза плятонічним зверненням до „Свободи" є там ще сказано таке, що існуючі хори є „приватної, так сказати б власности, чоловічі або жіночі (аномалія)".

Знаємо, що на терені Ню Йорку існують церковні хори, які виконують чимале завдання — обслуження церкви. Знаємо, що існують тут ще два світські хори, чоловічий „Думка" і жіночий „Боян". Оба вони зорганізовані на зразок статутових товариств, з виборною управою на чолі. Хіба це „приватна власність" і в чому тут „аномалія"?

Дальша арґументація за створенням пропонованого хору має характер виразно-хвалькуватий: „Тому ми не могли дати концерту Бортнянського і Леонтовича".

Запитуємо: Панове співаки! Невже ви певні, що зможете дати ті концерти? А якщо ні? Ловимо журавля в небі, хоч навіть синички в руці не маємо. Читаємо далі, що „Огні горять" і „Золоті зорі" були добрі 50 тому. Та ж самуїлкове „Слава Отцу" співає наша церква тисячу літ і все воно добре і гарне. Мистецьку вартість не міряється ліктем часу? Бо „vita brevis, ars longa", життя коротке, але мистецтво довговічне.

При кінці дещо для пригадки. Хор „Боян" був зорганізований перед чотирьома роками як мішаний хор, та з браку чоловічих голосів прийшлося перемінити його на жіночий. Де ви тоді були панове співаки? Друге: коли українсько-американська молодь почала підготовку до вистави „Катерина", організатори тієї імпрези зверталися до всіх співаків з закликом, вступати до хору. Чи багато вас, панове, відгукнулося на ці заклики? Як бачите, було дві нагоди усій співацькій братії врешті зійтися разом, зрозуміти себе, найти спільну мову, та й співати на честь і славу ґенія української нації. А якщо ми ці нагоди оминаємо та ще раз-у-раз творимо нові співацькі групи і дальше роздрібнюємося, то якраз це — аномалія.

М. Кокольський

З ДИСКУСІЙНИХ ВЕЧОРІВ

Чи можливе порозуміння між УНР і УГВР

16-го лютого ц. р., на запрошення Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби, виголосив **ред. І. Кедрин** доклад на повищу тему в домівці Літ. Мист. Клюбу у Ню Йорку, зазначуючи на самому вступі головну ціль таких вечорів — зглиблювання актуальної української проблематики та ширення таким чином української політичної освіти. На поставлене в заголовку свого докладу питання відповів відразу „так", мотивуючи таке становище причинами і принципового і тактичного характеру. Найважливішою причиною потреби поширення теперішньої внутрішньої української політичної консолідації на базі концепції Української Народньої Республіки та Української Національної Ради назвав теперішню міжнародну ситуацію, висловлюючи погляд про неминучість і безпосередню близькість 3-ої світової війни. Ввесь чужинецький світ говорить, мовляв, про мир і свої мирові цілі, а приготовляється практично, військово і політично, до війни, тимчасом вся українська політична еміграція від років говорить про війну і прагне її, а поводиться так, наче б із війною зовсім не рахувалась. Дальше: діячі УГВР перейшли великий шлях еволюції в бік демократії і тепер світоглядно нема між ними й атмосферою УНРади основних різниць. В інтересі УНРади лежить поширити свій круг на патріотичний і активний гурт, що стоїть поза нею та спеціяльно цікавиться підпільно-революційною роботою в краю. В інтересі ж УГВР лежить дістати морально-правну і формальну громадську санкцію та включитися в зорганізоване громадсько - політичне життя. В інтересі обох чинників лежить впорядкування українського політичного світу та скасування теперішнього „двовластія" чи його фікції. Першою передумовою порозуміння мусить бути признання примату УНР, як політичної концепції і єдиного політичного репрезентанта та керівника української політики у всеукраїнському маштабі. Висловлюване прилюдно становище о. д-ра І. Гриньоха і формуловане на письмі становище Зак. Представництва УГВР під час дотеперішніх переговорів потверджували цю тезу (необхідність тільки одного центру і репрезентації) та виконувало першу передумову порозуміння. Перешкоджують йому такі неґативні моменти: 1) неясність пов'язання УГВР та її Закорд. Представництва з партією ОУН(р), яка виступила з УНР, веде проти неї кампанію та ніякого порозуміння не бажає. Острах перед евентуальною дискредитацією діячів Закорд. Представництва УГВР, що підписали б порозуміння, як „узурпаторів" та піддержування надалі якогось ЗП УГВР, що діяло б самостійно з амбіціями українського політ. керівничого і репрезентаційного центру, — острах перед такою дальшою хаотизацією українського політичного світу є найбільшою перешкодою до порозуміння. 2) Недавні, і подекуди все ще існуючі тенденції монополізувати ввесь красвий рух спротиву одною політичною партією і використовувати його пропаґандивно для партійних цілей викликали таку реакцію, що деякі інші партії теж зголосили себе, як керівники красвого руху спротиву чи окремих його відтинків. Порозуміння УНР з УГВР, як організацією, що спеціяльно цікавиться рухом спротиву, обмежило б аґітаційні можливості тих інших партій. Це друга найбільша перешкода вже по боці УНРади. Таким чином психологічною передумовою порозуміння є потреба державницького думання в усіх заінтересованих чинників та зрозуміння суті компромісу, який завжди, в усяких випадках, є пов'язаний з користями, але й утратами обох сторін. Характер УНРади і УГВР, питання двоторовости політики і двовластія, причини відсутности в УНРаді гетьманців, проблема громадської відповідальности кожної політичної організації, потреба розмежування функцій революційно-військових та суто-політичних, від'смні наслідки законспірованости УГВР і його Зак. Представництва також у суто-політичних речах, фіґурування УГВР — як репрезентанта України в орґанізації АБН, що її очолює діяч, ворожий до УНРади і т. п. інші питання були охоплювані докладом, що тривав рівно одну годину. Другу годину тривала дискусія, третю — відповіді докладчика. В дискусії, що нею проводив п. Г. Бакуненко, забірали слово пп. Хамуляк, Дідченко, Кобринський, Голіят, Грицишин, Трачук, д-р Прокіп, Зеркаль, Гайвас, Яремчук, Красноніс і ред. Драґан. Представники табору УГВР жалувались, що УНРада не признає УГВР як керівного підпольно-революційного чинника. П. Гайвас говорив про конечність поширення консолідації і на гетьманський табір. Д-р Прокіп і ред. Драґан звертали увагу на існування двох концепцій боротьби — леґально-еволюційної чи політично-пропаґандивної і революційної, опертої виключно на власні сили народу. — Вечір, не зважаючи на одночасні інші імпрези в Ню Йорку (вечерниці „Дністра" і Червоної Калини) зібрав коло 100 осіб публіки. Всі підкреслювали культурний рівень докладу. На дискусії відбилася її попередня непідготованість. Вечір доказав, що можна порушувати і спокійно дискутувати про всі так звані дразливі актуальні проблеми, якщо вони ставлені у відповідну площину.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим-самим і співвласниками 12-ти мільйонового майна організації!

Зі Спорту

ВІДБИВАНКА (Волейбол). Ню Йорк. Змагання за першенство метрополії:

УСК — Мек Барні ІМКА 1:2 (10:12) (15:7) (8:15).

УСК — Турн Ферайн 3:0 (15:8) (15:2) (15:7).

УСК — Проспек Парк ІМКА 3:0 (15:8) (15:5) (15:9).

УСК — Вест Сайд ІМКА 3:1 (17:15) (10:15) (15:9) (15:4).

Склад У.С.К. Ню Йорк: Вербицький, Гринішак, Осадца, Сохан І., Мручкевич, Вітюк, Посмітюх. Після цих гор УСК опинився на першому місці в Метрополітальній Лізі Відбиванки, де змагаються п'ять кращих команд Ню Йорку. Останні змагання проти Вест Сайд ІМКА, суперника за перше місце, були справді на гарному поземі. Суддював провідник (менаджер) противників УСК-у досить „невдачно", бо мимо всіх його „старань" був приневолений погодитись на програну свого клюбу.

Нюарк. У.С.К. СІЧ теж виставила свою шістку до відбиванкових змагань за Чашу Стейту Ню Джерзі. При участі чотирьох вибраних сильніших команд змагаються Січовики з успіхом за звання першуна стейту. Досі розіграли вони двоє змагань, виходячи переможцем із них, та мають перше місце в табелі.

У.С.К. СІЧ — Данський С.К. 1:2 (0:1)

Елизабет. — Чергові змагання за першенство Нац. Ліги закінчились невдачею для Січі. Противники, що досі мали добуту тільки одну точку, по жертвенній грі перемогли кращих технічно Січовиків, в яких помітний був брак тренінґу (три тижні відпочинку), та цілковитий брак стрілів на ворота. Стрільцем воріт для Січі був Жанчук. З цим тижнем Січ знову починає постійні тренінґи кожного четверга вечором, так що є надії на покращання її форми.

В. С.

Із спільної імпрези на народні цілі

У.С.К. Ню Йорк та Осередок СУМА пожертвували $232.92 зі спільного Маланчиного Вечора на народні цілі: будову Народного Дому, інвалідів через С.Х.С., та на Визвольний Фонд. В зв'язку з цею імперзою проводи У.С.К-у та Осередку СУМА складають цею дорогою щиру подяку всім, що причинились до успіху згаданого вечора, та головно Шановним Паням під проводом В.П. пані Голюкової, які посвятили багато праці та дорогого часу для влаштування буфету.

Проводи У.С.К-у та Осередку СУМА

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

• РОЗШУКИ •

Пана **Федора КОВАЛЬЧУКА** просимо зголоситись до нашого бюра по відбір важливого для нього документу.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P.O. Box 1661 Phila. 5, Pa. U.S.A.

Пошукую цьотечного брата **ЯСЬКО БІЛИК**, син Людвіни і Міхала Білик з Товстого, повіт Скалат. Був давніше в Балтімор, Мд. Хто знає що про нього або його самого, прошу написати на таку адресу:

Mr. J. NECKAR
272 Mountain Avenue, Winnipeg, Man. Canada.

Пошукую свого чоловіка **АНТОНА МЕНЦІНСКОГО і ВАСИЛЯ БІЛЯКА** зі Зарайська, пов. Самбір. Хто знає про них або вони самі прошу мене повідомити.

МАРІЯ МЕНЦІНСКА
406 Pillow Street, Butler, Pa.

Пошукую **ТЕОДОРА ЮРКІВ** з села Скородне і **ЛЕСЮ ПРОЦ** з Коломийщини, котра перебувала у Берліні, а з Мінхену виїхала до Канади. Хто би знав про них, або вони самі, прошу писати на адресу: JURKO HAJDUK, 2425 W. Thomas Street, Chicago 22, Ill.

Пошукую сестру Катерину, брата Николу **ЛЕВИЦЬКИЙ** і кревних зі села Васичин, пов. Рогатин. Прошу обізватись на адресу: Lewizki Wasil, 1514 East 29th Street, Lorain, Ohio.

• КУРСИ — ЛЕКЦІЇ •

ТЕХНІЧНІ КРЕСЛЯРІ з мого попереднього курсу, які інтересуються одержанням праці можуть зголоситися до мене:

Інж. КОСТЬ ЦЕРКЕВИЧ
350 GROVE STREET
JERSEY CITY, N. J.

• ПРАЦЯ •

КНИГОВОД — ЖІНКА
З досвідом. 5 днів в тиждень.
Голоситись щодня після 10-ої год.
15-25 Whitehall Street
близько S. Ferry — кімн. 210.
NEW YORK, N. Y.

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Дня 2-го березня приїдуть до Ню Йорку кораблем „Дженерал Тейлор" на ашуранси ЗУАДКомітету такі особи:

Андрієвський Борис; Артимишин Теофілія, Богдан, Татяна; Бобинський Іванна, Ярослав, Зорeслава; Букида Віра, Степан; Чернецький Юрій; Ґедьо-Кузмінський Володимир; Гавриляк Роман, Лідія, Христина; Глоба Борис, Тамара, Наталія; Клюфас Ярослава, Іван, Володимира; Кульчицький Степан; Мацик Юрій; Макаревич Іван; Мандзик Степан; Мельник Михайло; Олексюк Анна, Степан, Орися; Панасюк Богдан, Орися; Пашко Олександер; Рощинський Юрій; Шакало Йосип, Анастасія; Сиредзук Маріянна, Герлинда, Йосип; Штокалко Зеновій, Рут; Скрип Федір, Кльотильда, Теодор; Слободянюк Віра; Суховерський Омелян; Демянчук Михайло, Емілія, Ярослава; Когут Теодозія, Іван, Зеновій-Євген; Сеняк Степан, Агафія, Катерина, Ганна.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

З ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ „ОПДЛ"

Об'єднання Працівників Дитячої Літератури приступило до друку нової книжки для нашої молоді під назвою — **Юрій Сірий — „Україна — земля моїх батьків"**. Це буде приступна для зрозуміння нашим найменшим географія України, оздоблена багатьма малюнками та оформлена художником П. Холодним. Книга має вийти вже в березні цього року.

В найближчому часі ОПДЛ має скликати загальні збори членів і предложити їм справоздання з діяльности за останні два роки, а також намітити плян дальшої праці і вибрати наново Управу.

Управа цією дорогою просить своїх членів невідкладно подати свої теперішні адреси та заплатити членські вкладки з 1-го вересня 1951 по 1-ше березня 1952 року з розрахунком по 50 центів за місяць. Тих, хто хотів би працювати для українських дітей на чужині, або підтримати нашу працю просимо зголошуватись на адресу Голови Управи ОПДЛ: George Tyszczenko, 164 E 127 St. New York 35, N. Y.

Управа ОПДЛ

ІВАННА ПРИЙМОВА ВІДКРИЛА ШКОЛУ СПІВУ в Ню Йорку

Серед значного вже числа українських мистців, що в останніх часах прибули з Европи до Злучених Держав, одне з поважних місць займає Іванна Шмериковська-Приймова.

Іванна Приймова має ґрунтовну і всесторонну музичну освіту. Ще на 6-ім році життя почала вчитися гри на фортепіяні і з того часу ділянка музики становить інтеґральну частину її життя. Насамперед приходять роки присвячені студіям гри на фортепіяні у першорядних педагогів у львівській музичній Консерваторії і в віденській Академії. Далі, — музикологія філософічного факультету у львівськім і віденськім університетах, одночасно вокальні студії у Львові, удосконалювані пізніше в Парижі. Ще під час студій, виступає вона часто на концертах як піяністка, а згодом як співачка і в тій ролі здобула собі славу серед своїх і чужих. Її концерти в краю і заграницею стрічаються з великим признанням. Всі музичні критики одноголосно підкреслюють її велику музичну культуру, майстерне володіння гарним голосом, та щирість експресії.

Сувора доля змусила її в розцвіті голосу і слави зійти з естради.

Тепер бачимо Приймову діяльну як педагога співу, що все своє знання і своє музичне багатство передає своїм учням. Працює як професор співу у Львівській Муз. Консерваторії і в Інституті ім. Лисенка, як музичний редактор львівського радія та як педагог співу для артистів львівського оперного театру. Випускає багато учнів які здобули признання публіки й критики на сцені, естраді та перед мікрофоном.

Під час побуту в Канаді, виступала вона часто на концертах як піяністка, граючи для своєї доньки, відомої танцюристки Роми Приймп. В Монтреалі Приймова мала свою школу співу і дві її учениці дістали першу нагороду на радієвих конкурсах. Тепер І. Приймова замешкала постійно в Ню Йорку і тут буде давати лекції співу. Її адреса: 244 Riverside Drive, Apt. 5 G. Tel. MO-6-1849.

● **Мексиканські комуністи** пробують заключити союз з правими консерватистами, щоб при виборах в липні недопустити до вибору „революційного кандидата". Правий кандидат на президента це ген. Міґель Генрікез Ґузман. Кандидат урядової революційної партії це Адольфо Руїз Кортінес.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ЮРІЙ СОРОКА, член та бувший урядник від. 199 УНСоюзу, помер по довшій і тяжкій недузі 22. лютого 1952 р. Прожив 61 р. і полишив в смутку жену Анну. Покійний походив з села Стриганці, пов. Бережани. Похорон відбувся в неділю, 24. лютого 1951 р., при участи родини, членів Т-ва і знайомих, до грек. кат. церкви св. Духа і на цвинтар в Савт Дирфілд, Масс. — В. Й. П.

Г. Матурняк, секр.

ПАВЛО КУРКО, довголітний секретар і організатор відділу 277 У. Н. Союзу в Гартфорді, помер 3. лютого по довгій і тяжкій недузі, в 62. році життя. Покійний приїхав до Америки в 1906 р., зі села Дубровиця, Ярославського пов. Похорон відбувся з дому жалоби на вічний спочинок, на цвинтар Сeдар Гіл в Гартфорді — В. Й. П.

Управа.

ВІСТІ З УКРАЇНИ
(Нотатки з совєтської преси)

„НОВІ ФІЛЬМИ"

В московському будинку кіно 3. 12. м. р., відбувся „громадський перегляд" нового кольорового художнього фільму „Тарас Шевченко". Фільм продукований в Київській кіностудії художніх фільмів. Сценарії і постановка Ігоря Савченка, оператори — А. Кольцатий, Д. Демуцький, І. Шекке, композитор — Б. Лятошинський. В Ленінграді приступлено до продукції документально - видового фільму „М. В. Гоголь", який має вийти в сторіччя смерти письменника. Сценарії до фільму написав Ю. Яновський, а в Україні робили знимки місць, зв'язаних з життям Гоголя.

Замітно, що перший перегляд фільму „Тарас Шевченко" відбувся в Москві а другий — в Києві.

(„У. Д.")

● **Спеціяльну комісію** для пильнування за безпекою літунських майданів призначив президент Труман після трьох нещасть з літаками в Елізабеті. Головою комісії йменований лейтенант ґенерал Джеймс Г. Дулітл.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВІЛКСБЕРІ, ПА. — Братство св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділю, 2. березня. Проситься членів прийти на час. Маємо багато справ до полагодження. — Уряд Бр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. „Українська Січ", від. 39, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 2. березня, о год. 3-ій пополудні в Укр. Нар. Домі. Місячні збори будуть відбуватися кожної першої неділі місяця згідно з рішенням загальних зборів. В суботу, 1. березня, о год. 7-ій ввечорі в У. Н. Домі відбудеться читання статуту і його затвердження. Проситься всіх членів взяти якнайчисленнішу участь. Рівночасно подається до відома, що на річних зборах 13. січня 1952 р. вибрано таку управу: М. Клюсик, предс.; О. Шмокалюк, заст.; І. Пиндус, рек секр.; В. Ревюк, заст.; В. Осухівський, фін. секр.; І. Лесюк, заст.; І. Пігуляк, кас.; С. Монастирський, огл. хворих. Контрольна Комісія: Клячко, М. Павлів, М. Рубич.

БАЛТІМОР, МД. — Місячні збори Тов. ім. І. Франка, від. 337, відбудуться, як звичайно, першої неділі місяця, себто 2. березня, в год. 11:30 в церковній салі 524 S. Wolfe St. Члени, що ще не виповнили річного зголошення про податок (речинець минає 15 березня) можуть принести потрібні папери на збори і їм це полагодиться. — О. Стельмах, секр.

• НОВІ КНИЖКИ •

„МІТЛА" Веселий Календар 1952 р. Сатира і гумор. 68 ілюстрацій. Висилає всюди по одержанню 1 дол.

W. MAGUN,
P. O. Box 361,
Cooper Sta., New York 3, N. Y.

ЛЕКСИКОН МАЄРА (Meyers Lexikon). 15 томів. 7-ме видання. Ляйпціґ 1924-1933. Около 12 тисяч сторін. 1570 таблиць, мап і додатків тексту, 7900 ілюстрацій. Оправл. в полотно з золотими витисками. Новий примірник. $120. — W MAGUN, P. O. Box 361, Cooper Sta., New York 3, N. Y. Також і лексикон Брокгавза та чеський Я. Отта.

✝

В першу річницю смерти нашого найдорожчого Батька бл. п.

О. ВАСИЛЯ ЛИЦИНЯКА

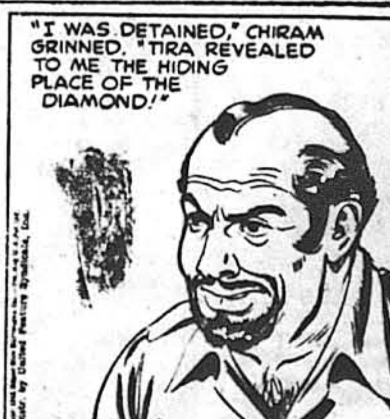
поч. крилошанина і прадата
відправиться Поминальне Богослуження
в суботу, дня 1-го березня 1952 р.
в 9-ій год. рано
в церкві св. Юрія в Ню Йорку, 22 East 7th Street.

ДІТИ, ВНУКИ І ПРАВНУК.

ТАРЗАН, ч. 2778. Без виходу.

„Але ж сірка просякає" — душачися, промовив Ларсон. — „Продирається десь крізь отвір у стелі".

„Мене були притримали" — з усмішкою сказав Хірам. — Тіра виявила мені криївку з діямантом".

„Тіра!" — гукнув Д'Арнот. — „Бог зна, які ще інші засідки вона зготовила нам на кінці коридора!"